

देवचुली नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ६

सख्या: ४

स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित मिति: २०८१/०३/३१

प्रमाणिकरण मिति २०८१/०३/३०

स्वीकृत मिति २०८१/०३/०७

भाग १

नगर प्रहरी ऐन, २०८१

प्रस्तावना:

देवचुली नगरपालिकाबाट समय समयमा पारित हुने नीति, नियम, निर्णय, मापदण्ड तथा प्रशासनिक आदेशहरूको कार्यान्वयनमा सहयोग र सहजीकरणका लागि सुरक्षा, संरक्षण, व्यवस्थापन, नियन्त्रण, खोजी उद्धार राहत तथा पुनस्थापना गर्न नगर प्रहरी सेवा गठन गरी देवचुली नगरपालिकामा विधिको शासन स्थापित गर्दै नागरिकलाई न्याय, सुरक्षा तथा व्यवस्थाको प्रत्याभूत गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२६ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (१) बमोजिम देवचुली नगरपालिकाको चौधौं नगर सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

- (१) यस ऐनको नाम “देवचुली नगरपालिका नगर प्रहरी ऐन, २०८१” रहेको छ।
- (२) यो ऐन देवचुली राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरेको मिति देखि लागु हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा:

- (क) “अधिकृत” भन्नाले देवचुली नगरपालिकामा कार्यरत अधिकृत कर्मचारी सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले अधिकृतको रूपमा काम गर्न नेपाल सरकारबाट नगरपालिकामा खटाईएको अधिकृतलाई समेत जनाउँछ।
- (ख) “उपप्रमुख” भन्नाले देवचुली नगरपालिकाको उपप्रमुख सम्झनु पर्दछ।
- (ग) “जवान” भन्नाले अधिकृत बाहेकका नगर प्रहरी जवान सम्झनु पर्छ।
- (घ) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस ऐन कार्यान्वयन गर्न यसै ऐन अन्तर्गत बनेका नियम, निर्देशिका, निर्णयमा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ।
- (ङ) “नगरपालिका” भन्नाले देवचुली नगरपालिका सम्झनु पर्दछ।
- (च) “प्रमुख” भन्नाले देवचुली नगरपालिकाको प्रमुख सम्झनु पर्दछ।
- (छ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले देवचुली नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्दछ।
- (ज) “प्रहरी कर्मचारी” भन्नाले यस ऐन बमोजिम गठन भएको नगर प्रहरी सेवामा रहेका प्रहरी अधिकृत र जवान सम्झनुपर्छ।
- (झ) “सभा” भन्नाले नगरपालिकाको नगर सभा सम्झनु पर्दछ।

परिच्छेद-२

नगर प्रहरी सेवा गठन र परिचालन

३. नगर प्रहरी सेवाको गठनः

- (१) नेपाल सरकारको कार्य विस्तृतीकरण नीति बमोजिम नगर प्रहरी सँग सम्बन्धित अधिकार प्रयोग गरि नगर कार्यपालिकाले तोकेका कार्यहरू कार्यान्वयन गर्न एक देवचुली नगर प्रहरी सेवा गठन हुनेछ।
- (२) प्रहरी कर्मचारीको पारिश्रमिक, सुविधा तथा सेवाको अन्य शर्त तोकिए बमोजिम हुनेछ।

- (३) प्रहरी कर्मचारीको रेखदेख, नियन्त्रण र निर्देशनको कार्यपालिकालाई हुनेछ र कार्यपालिकाको आदेश र निर्देशन पालन गर्नुपर्ने प्रत्येक प्रहरी कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ।
- (४) प्रहरी कर्मचारीको नियन्त्रण र परिचालनको लागि कार्यपालिकाले आवश्यक नीति, निर्देशन र मापदण्ड जारी गर्नेछ। जारी नीति, निर्देशन र मापदण्डको कार्यान्वयन गर्नु गराउनु सबैको कर्तव्य हुनेछ।
- (५) कार्यपालिकाबाट स्वीकृत नीति, निर्देशन र मापदण्डको आधारमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले प्रहरी कर्मचारीको नियन्त्रण र परिचालन गर्नेछ। प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको आदेश र निर्देशन पालना गर्नु प्रत्येक प्रहरी कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ।
- (६) नगर प्रहरीको संगठन संरचना देहाय बमोजिम हुनेछ।
क) नगर प्रहरी सहायक निरीक्षक	- १ जना
ख) नगर प्रहरी हवलदार	- २ जना
ग) नगर प्रहरी जवान	- ६ जना

४. नगर प्रहरीको पोषक र चिन्ह: (१) नगर प्रहरीको एक छुट्टै पोसाक हुनेछ। पोसाकमा पद अनुसारको नाम एवम् दर्ज्यानी चिन्ह रहनेछ। निजहरुको पोसाकको पाखुरामा अनुसूची १ अनुसारको देवचुली नगरपालिकाको छुट्टै लोगो अंकित चिन्ह रहनेछ। लोगो भन्दा तल देहाय बमोजिमको दर्ज्यानी चिन्ह रहनेछ।

क) नगर प्रहरी सहायक निरीक्षक	— कुममा एक तारा
ख) नगर प्रहरी हवलदार	— कुममा तिन धर्का
ग) नगर प्रहरी जवान	- कुममा फिता मात्र

परिच्छेद-३

प्रहरी कर्मचारीको काम, कर्तव्य र अधिकार

५. प्रहरी कर्मचारीको काम, कर्तव्य र अधिकार: प्रहरी कर्मचारीको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ:-

- (क) नगरपालिकाको सम्पत्तिको सुरक्षा र संरक्षण गर्ने,
- (ख) नगरमा हुने सभा समारोह, परम्परा तथा जात्रा, चाडपर्वको सुरक्षा, व्यवस्थापन गर्ने,
- (ग) नगरको बजार तथा पार्किङ स्थलको रेखदेख र व्यवस्थापन गर्ने,

- (घ) नगरको सरसफाई सम्बन्धी मापदण्डको कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्ने,
- (ङ) न्यायिक समितिले गरेका मिलापत्र तथा निर्णयको कार्यान्वयन गर्ने,
- (च) सार्वजनिक, ऐलानी र पर्तिजग्गा, सार्वजनिक भवन, सम्पदा तथा भौतिक पूर्वाधारको संरक्षण र सुरक्षा गर्ने,
- (छ) विपद व्यवस्थापन अन्तरगत खोजी, उद्धार, राहत तथा पुनस्थापना सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- (ज) अनधिकृत विज्ञापन तथा होडिड बोर्ड नियन्त्रण गर्ने,
- (झ) छाडा पशु चौपायाको नियन्त्रण गर्ने,
- (ञ) अनधिकृत एवम् तोकिएको मापदण्ड विपरितका निर्माण तथा सार्वजनिक सम्पत्ति अतिक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्ने,
- (ट) नगरपालिका, नगर कार्यपालिका, नगर अस्पताल र वडा कार्यालय लगायतको सुरक्षार्थ आवश्यक व्यवस्था मिलाउने,
- (ठ) नगरपालिका क्षेत्रमा घुम्न आउने पर्यटकको सुरक्षाको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने,
- (ड) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोकेको अन्य कार्य गर्ने।

६. नगर प्रहरीको नियुक्ति: (१) नगर प्रहरी सेवामा देहायका पदहरू रहने छन् र रिक्त पदमा खुला प्रतियोगिता द्वारा तथा बढुवा द्वारा पूर्ति गरी नियुक्ति गरिनेछ:-

- क) नगर प्रहरी सहायक निरीक्षक
- ख) नगर प्रहरी हवलदार
- ख) नगर प्रहरी जवान

(२) शुरुमा प्रहरी सहायक निरीक्षकको पदमा पदपूर्ति भै कुनै कारणबाट रिक्त हुन आएमा सो पदमा पदपूर्ति गर्नुपर्दा कार्यरत मध्येका हवलदार मध्येबाट कार्यक्षमता, अनुभव र कार्य कुशलताको आधारमा पदपूर्तिलाई प्राथमिकता दिइनेछ। तर प्रहरी सहायक निरीक्षकको लागि शैक्षिक योग्यता वा नेतृत्व क्षमता र कार्यकुशलताको लागि खुल्ला प्रतियोगिताबाट भर्ना गर्न कार्यालयले उपयुक्त देखेमा खुल्ला प्रतियोगिता मार्फत प्रतिस्पर्धाबाटै नियुक्ति गरिनेछ। सेवा गठन गर्दाको बखत नगर प्रहरी नियुक्ति गर्दा प्रचलित कानून बमोजिम सेवा करार मार्फत नगर प्रहरी सहायक निरीक्षक — १ जना, नगर प्रहरी हवलदार-२ जना र नगर प्रहरी जवान- ६ जनाको लागि मात्र गरिनेछ। अन्य व्यवस्था कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार हुनेछ।

(३) हवलदार पद रिक्त भएमा पनि उपदफा २ अनुसारकै प्रक्रियाबाट प्रहरी जवानबाटै नियुक्ती हुनेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्ति नभए सम्मको लागि कार्यपालिकाले तोकेको संख्यामा करार सेवामा पदपूर्ति गर्न देहाय बमोजिम पदपूर्ति समिति रहनेछ।

क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

— संयोजक

ख) जिल्ला वा ईलाका प्रहरी कार्यालयको प्रहरी निरीक्षक वा मथिल्लो श्रेणीको अधिकृत प्रतिनिधि

— सदस्य

ग) नगरपालिकाको प्रशासन शाखा प्रमुख

- सदस्य

(५) नगर प्रहरीको नयाँ भर्ना तथा पदपूर्तिका लागि छनौट प्रकृत्यामा विषय विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।

(६) समितिले नगर प्रहरीमा करार सेवाबाट पदपूर्ति गर्नुपर्दा समिति आफैले मापदण्ड बनाई पदपूर्ति गर्न वा नेपाल सरकारको जङ्गि, शशस्त्र वा जनपद मध्ये कुनै एकलाई नगर प्रहरीका विभिन्न पदमा छनौट गरिदिन अनुरोध गर्न सक्नेछ। यसरी छनौट भई आएका उम्मेदवारलाई नगर प्रहरीमा करार संज्ञौता गरिनेछ। यस उपदफा बमोजिम छनौट गर्दाको थप मापदण्ड पदपूर्ति समितिले तोके बमोजिम हुनेछ।

(७) समितिले करार सेवामा नगर प्रहरी भर्ना गर्दा नेपाल सरकार वा विदेशी सरकारको जङ्गी, सशस्त्र वा जनपदबाट अवकास प्राप्त व्यक्तिहरू मध्येबाट निवेदन माग गरी छनौट गर्न सक्नेछ। यसरी नियुक्ती गर्दा उम्मेदवारको उमेर हद ४५ वर्ष ननाघेको हुनुपर्नेछ।

७. नियुक्ति गर्ने अधिकारी:

दफा ६ बमोजिमको पदपूर्ति समितिको सिफारिसमा छनौट भएका प्रहरी कर्मचारीलाई कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले नियुक्तिपत्र दिनेछ।

८. खुल्ला प्रतियोगिताको लागि योग्यता:

नगर प्रहरी सेवाका विभिन्न पदहरूमा नियुक्ति गर्दा जुन जुन पदको लागि हो सो पदको लोक सेवा आयोगबाट निर्धारण भएको योग्यता र पाठ्यक्रम नै खुला प्रतियोगिताको लागि छनौट गर्ने प्रकृत्याको आधार हुनेछ। नगर प्रहरीमा रहने पुरुष र महिला कर्मचारीको अनुपात कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ।

९. पदपूर्ति समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

(१) पदपूर्ति समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

(क) समितिले आफ्नो बैठकको कार्यविधि आफै तोक्न सक्नेछ,

(ख) खुला प्रतियोगिताको लागि पाठ्यक्रम निर्धारण गर्ने,

(ग) पदपूर्ति कार्यतालिका बनाउने,

(घ) परीक्षाको किसिम तोक्ने,

- (ड) पदपूर्तिका लागि विज्ञापन प्रकाशन गर्ने,
 - (च) परीक्षा सञ्चालन तथा नतिजा प्रकाशन गर्ने,
 - (छ) नियुक्तिका लागि सिफारिश गर्ने,
 - (ज) लोक सेवा आयोगबाट स्वीकृत प्रहरी सेवाको पदमा नियुक्ति र बढुवा गर्दा अपनाउनु पर्ने सामान्य सिद्धान्तमा पदपूर्ति समितिले गर्ने भनी तोकिएका पदपूर्तिसँग सम्बन्धित अन्य कार्य गर्ने।
- (२) पदपूर्ति समितिले नगर प्रहरी सेवा समूहको लागि खुला प्रतियोगिताद्वारा पदपूर्ति गर्ने सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गर्न सक्नेछ।

१०. योग्यताक्रम सूची तयार गर्ने:

- (१) पदपूर्ति समितिले उम्मेदवारले प्राप्त गरेको अङ्कको आधारमा योग्यताक्रम सूची तयार गरी नतिजा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ। त्यसरी नतिजा प्रकाशन गर्दा कुल रिक्तपदको बढीमा बीस प्रतिशतसम्म योग्यताक्रमानुसार वैकल्पिक उम्मेदवार राखिनेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम सिफारिस गरिएका व्यक्तिलाई पदपूर्ति समितिले नियुक्ति गर्ने अधिकारी समक्ष नियुक्तिको लागि पेश गर्नेछ।
- (३) नियुक्तिको लागि सिफारिश भएको मितिले पैतीस दिनभित्र कार्यपालिकाले नियुक्ति दिने निर्णय गरी सक्नु पर्नेछ।
- (४) निर्णय भएको मितिले सात दिनभित्र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले नियुक्तिपत्र दिनु पर्नेछ।
- (५) सिफारिस भएको उम्मेदवार १५ दिन भित्र नियुक्ति लिन नआएमा निजको सिफारिस स्वतः खारेज हुनेछ।
- (६) उपदफा (५) बमोजिम नियुक्ति लिन नआएमा रोलक्रम अनुसार वैकल्पिक उम्मेदवारलाई नियुक्तिको लागि सिफारिस गरिनेछ।

११. ज्येष्ठताक्रम कायम गर्ने:

नगर प्रहरीको ज्येष्ठताक्रम कायम गर्दा पदपूर्ति समितिले सिफारिस गरेको योग्यताक्रमको आधारमा ज्येष्ठताको क्रम निर्धारण गरिनेछ।

१२. परीक्षणकालमा राखिने:

नयाँ नियुक्ति प्राप्त प्रहरी कर्मचारीलाई तीन महिनाको परीक्षणकालमा राखिनेछ। सो अवधिमा प्रहरी कर्मचारीले सन्तोषजनक काम नगरेमा कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले निजको नियुक्ति रद्द गर्न सक्नेछ।

१३. नियुक्ति सदर हुने:

परीक्षणकालमा रहेको प्रहरी कर्मचारीको काम सन्तोष जनक देखिएमा र आधारभूत तालिममा उत्तीर्ण भएमा त्यस्तो प्रहरी कर्मचारीलाई नेपालको राष्ट्रिय झण्डा र नगरपालिकाको प्रमुख समक्ष शपथ ग्रहण गराई प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबाट नियुक्ति सदर गरिनेछ।

परिच्छेद-४

आचरण

१४. दान उपहार लिन नहुने:

प्रहरीले कर्मचारीले नगरपालिकाको पूर्व स्वीकृत बिना स्वदेशी तथा विदेशी संघ संस्था, निकाय वा व्यक्ति कसैबाट कुनै प्रकारको दान, बक्सिस, पुरस्कार, कोसेली र उपहार स्वीकार गर्नुहुँदैन।

१५. चन्दा लिन नहुने: कुनै प्रहरी कर्मचारीले नगरपालिकाको पूर्व स्वीकृति बिना कुनै पनि कामको निमित्त कुनै किसिमको चन्दा माग्न अथवा स्वीकार गर्नु हुँदैन र अरु कुनै किसिमको आर्थिक सहायता प्राप्त गर्ने काममा समेत भाग लिन हुँदैन।

१६. सम्पत्तिको विवरण पेश गर्नुपर्ने: प्रहरी कर्मचारीले नियुक्ति भएको मितिले तीन महिनाभित्र नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा तोकिएको ढाँचामा सम्पत्ति विवरण दाखिला गर्नुपर्नेछ।

१७. व्यापार व्यवसाय गर्न नहुने: प्रहरी कर्मचारीले कार्यालयको पूर्व स्वीकृती बिना कुनै पनि व्यापार व्यवसाय गर्नुहुँदैन।

१८. गोपनीयता कायम राख्नुपर्ने: प्रहरी कर्मचारीले नगरपालिकाद्वारा अथवा विशेष रूपमा अख्तियार नपाई आफ्नो कर्तव्यको पालना गर्दा स्थानीय तह वा गैर सरकारी संघ संस्थाबाट प्राप्त गरेका वा आफैले लेखेको अथवा सङ्कलन गरेको कुनै कागजपत्र वा समाचार प्रत्यक्षवा अप्रत्यक्षरूपबाट यस ऐन बमोजिमको अधिकार प्राप्त व्यक्ति बाहेक अन्य व्यक्ति वा संस्थालाई जानकारी गराउनु हुँदैन।

१९. रेडियो, टेलिभिजन वा पत्रिकासँग सम्पर्क राख्न नहुने:

(१) प्रहरी कर्मचारीले नगरपालिकाको अनुमति प्राप्त नगरी कुनै पत्रपत्रिकामा आफ्नै वास्तविक अथवा काल्पनिक नामबाट अथवा बेनामी कुनै लेख प्रकाशित गर्न अथवा आम सञ्चारका माध्यमद्वारा प्रसारण गर्न हुँदैन।

तर यस्तो प्रकाशन वा प्रसारण साहित्यिक, कलात्मक, ऐतिहासिक, वैज्ञानिक वा व्यावसायिक विषयको भएमा यस्तो स्वीकृति लिइरहनु पर्दैन।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रकाशन वा प्रसारण गर्न मिल्ने सामग्रीको सम्बन्धमा त्यस्तो सामग्री प्रकाशन वा प्रसारण गरेपछि गरपालिकालाई सोको जानकारी गराउनु पर्दछ।

२०. नगरपालिकाको आलोचना: प्रहरी कर्मचारीले नगरपालिकाको नीतिको विपरीत अथवा नगरपालिकाको प्रतिष्ठामा आँच आउने गरी विचार व्यक्त गर्ने, सम्वाद, लेख रचना प्रकाशन गर्नु हुँदैन।
२१. निर्वाचनमा भाग लिन नहुने: प्रहरी कर्मचारीले कुनै पनि राजनीतिक दलको निर्वाचनमा भाग लिन वा मत माग्ने वा कुनै प्रकारले प्रभाव पार्ने हुँदैन।
तर कसैलाई मत दिएको वा दिने विचार गरेको कुरा प्रकट नगरी प्रचलित कानून बमोजिम आफ्नो मताधिकार प्रयोग गर्न बाधा पर्नेछैन।
२२. राजनीतिमा भाग लिन नहुने: प्रहरी कर्मचारीले कुनै राजनीतिक दल र सोसँग सम्बन्धित संस्थाको सदस्य बन्न, राजनीतिमा भाग लिन, राजनीतिक संस्थालाई चन्दा दिन अथवा कुनै राजनीतिक संस्था वा आन्दोलनलाई सहयोग गर्नहुँदैन।
२३. समय पालन र नियमितता: प्रहरी कर्मचारीले ठिक समयमा तथा नियमित रूपमा आफ्नो पालोमा हाजिर हुनुपर्दछ र स्वीकृत गराएर मात्र बिदामा बस्नुपर्नेछ।
२४. अनुशासन र आज्ञापालन:
(१) प्रहरी कर्मचारीले अनुशासित भई तत्परताका साथ आफ्नो कर्तव्य पालना गर्नु पर्नेछ।
(२) नगर प्रहरी कर्मचारीले आफ्नो कार्यालयको काम सम्बन्धी कुरामा आफूभन्दा माथिका अधिकृतले दिएको आदेशलाई पालना गर्नु पर्नेछ।
(३) प्रहरी कर्मचारीले सदैव आफ्नो प्रमुखको आदेशको मातहत (चेन अफ कमाण्ड) मा रही कार्यसम्पादन गर्नुपर्नेछ।
२५. बाहिरी प्रभाव पार्ने नहुने: प्रहरी कर्मचारीले कार्यसम्पादनको सिलसिलामा कुनै अनुचित प्रभाव पार्ने वा पार्ने प्रयत्न गर्न हुँदैन।
२६. लैङ्गिक सम्बेदनशील हुनुपर्ने: प्रहरी कर्मचारीले कार्यसम्पादन गर्दा लैङ्गिक सम्बेदनशीलतालाई ध्यान दिनुपर्नेछ।
२७. हातपात वा जोरजुलुम गर्न नहुने: प्रहरी कर्मचारीले आफूभन्दा माथिल्लो वा मातहतको प्रहरी कर्मचारी उपर हातपात वा कुनै प्रकारको आक्रमण वा जोरजुलुम गर्न वा गराउन हुँदैन।

परिच्छेद-५
कसुर तथा सजाय

२८. सजाय:

- (१) नगर प्रहरी कर्मचारीलाई सजाय गर्ने र गराउने आदेश अधिकार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई हुनेछ। सजायको आदेश दिनु अघि कारबाही गर्ने लागिएको विषय र सजाय स्पष्ट खुलाई सफाई पेश गर्ने मौका दिइनेछ।
- (२) नगर प्रहरी कर्मचारीले पेश गरेको स्पष्टीकरण चित्तवुझ्दो नभएमा कसुरको प्रकृति हेरी प्रहरी कर्मचारीलाई देहायको सजाय हुन सक्नेछ:-
- (क) शारीरिक थकाई हुने (फटिक) सजाय गर्ने,
 - (ख) नसिहत दिने,
 - (ग) तलब वृद्धि वा पदोन्नति रोक्का गर्ने,
 - (घ) एक तह तलको पदमा घट्टा गर्ने।
 - (ङ) भविष्यमा स्थानीय तहमा अयोग्य नठहरिने गरी नोकरीबाट बर्खास्त गर्ने,
- (३) प्रहरी कर्मचारीको लापरबाहीको कारण नगरपालिकालाई कुनै हानि नोक्सानी भएको ठहर भएमा त्यस्तो हानि नोक्सानीको बिगो बमोजिमको रकम निजबाट असुल गरिनेछ।

२९. नसिहत दिने वा प्रतिकुल राय लेख्ने: प्रहरी कर्मचारीले काममा साधारण लापरबाही गरेमा नसिहत दिन सकिनेछ। दुई पटकसम्म नसिहत दिँदा पनि निजले काममा लापरबाही गरेमा निजको चालचलन सम्बन्धी प्रतिवेदनमा प्रतिकुल राय लेखिनेछ।

३०. तलब वृद्धि वा पदोन्नति रोक्न: प्रहरी कर्मचारीको काम सन्तोषजनक नभएमा सजाय गर्ने अधिकारीले निजको तलब वा पदोन्नति रोक्का गर्न सक्नेछ।

३१. दर्जा/तलब घटाउने/बर्खास्त गर्ने: कुनै नगर प्रहरी कर्मचारीलाई देहायको अवस्थामा सजाय गर्ने अधिकारीले तल्लो पद वा तल्लो टाइम स्केल वा त्यही टाइम स्केलको तल्लो स्केलमा ओराल्न सक्ने र नगरपालिकालाई हानि नोक्सानी पुर्याएकोमा सो समेत निजबाट भराउन सक्नेछ:-

- (क) सन्तोषजनक काम नगरेमा,
- (ख) अनुशासनहीन व्यवहार प्रदर्शन गरेमा,
- (ग) पदीय आचरण उल्लंघन गरेमा,
- (घ) मनासिब कारण नभई नियुक्ति भएको एक वर्ष भित्रै नोकरीबाट अलग हुन झुठ्ठा कारण देखाएमा,

- (ड) कार्यपालिकाले दिएको आदेश वा निर्देशन पालना नगरेमा वा कार्यान्वयन नगरेमा,
- (च) मनासिब कारण नभई वा बिदा स्वीकृत नगराई बिदा बसेकोमा वा गैर हाजिर भएमा,
- (छ) काममा लापरवाही गरेमा वा ऐन वा नियमको पालना नगरेमा।

३२. सजाय गर्ने अधिकार:

- (१) प्रहरी कर्मचारीलाई सजाय गर्ने अधिकार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई हुनेछ।
- (२) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले आवश्यक ठानेमा स्वयम् वा अन्यकुनै अधिकृतद्वारा जाँचबुझ गराउन सक्नेछ। जाँचबुझ गर्ने अधिकृतले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित प्रहरी कर्मचारीलाई समेत बुझी कारण सहित आफ्नो ठहरको प्रतिवेदन तथा भएको सबुद प्रमाण दाखिला गर्नुपर्नेछ।
- (३) कुनै फौजदारी अभियोगमा पुर्पक्षको लागि थुनामा रहेको प्रहरी कर्मचारी थुनामा रहेको अवधि भर स्वतः निलम्बन हुनेछ।
- (४) यस दफा बमोजिम सजायको प्रकृया अवलम्बन गर्नु पूर्व प्रहरी कर्मचारीलाई सफाई पेश गर्ने मनासिब मौका दिनुपर्नेछ।
- (५) फौजदारी अभियोग लागेको प्रहरी कर्मचारीले अभियोगबाट सफाई पाएमा निजले पूर्ववत सेवामा बहाल रहने सुविधा पाउनेछ।
- (६) सजाय दिने अधिकारीले प्रहरी जवान र हवलदार पदमा कार्यरत कर्मचारीलाई सजाय दिदा प्रस्तावित सजाय सम्बन्धमा नगर प्रहरी सहायक निरीक्षकको राय लिन सक्नेछ।

परिच्छेद-६

प्रहरीको कर्मचारीको पोसाक

- ३३. प्रहरीको कर्मचारीको पोसाक: प्रहरी कर्मचारीको पोसाकको रंग, किसिम र अन्य विवरण तोकेए बमोजिम हुनेछ।
- ३५. प्रारम्भिक पोसाक र सामान: प्रहरी कर्मचारीलाई तोकिए बमोजिमको पोसाक र सामान उपलब्ध गराइनेछ।
- ३६. जाडो मौसमका लागि दिइने पोसाक: प्रत्येक प्रहरी कर्मचारीलाई जाडो मौसमको लागि पोसाक तोकिए अनुसार नगरपालिकाबाट उपलब्ध गराइनेछ।

परिच्छेद-७

विविध

३७. **विदा सम्बन्धी व्यवस्था:** नगर प्रहरी कर्मचारीको विदाको सम्बन्धी व्यवस्था प्रचलित कानून अनुसार करार संझौतामा उल्लेख हुनेछ।
३८. **पुरस्कार तथा प्रोत्साहन:** प्रहरी कर्मचारीले कर्तव्यपालनको सिलसिलामा उल्लेखनीय प्रशंसनीय कार्य गरेमा त्यस्तो प्रहरी कर्मचारीलाई पुरस्कार तथा प्रोत्साहन स्वरूप रकम वा अन्य सुविधा नगरपालिकाबाट उपलब्ध गराउन सकिनेछ।
३९. **सेवा सुविधा र चाडवाड खर्च:** प्रहरी कर्मचारीले प्रचलित कानून अनुसार तलब भत्ता साथै करार अवधि छ महिना भए पश्चात प्रत्येक वर्ष निजले खाईपाई आएको एक महिनाको तलब बराबरको रकम चाडवाड खर्चको रूपमा पाउनेछ। नगर प्रहरीको बिमा कार्यपालिकाबाट तोकिए बमोजिम हुनेछ।
४०. **करार नवीकरण हुने:** यस ऐन बमोजिम कारारमा नियुक्त प्रहरी कर्मचारीको कार्य सम्पादन सन्तोषजनक भएमा निजसँग भएको करार सम्झौता नवीकरण हुनेछ।
४१. **यसै ऐन बमोजिम हुने:** प्रहरी कर्मचारीको पारश्रमिक, सेवाका शर्त, तथा अन्य सुविधा यस ऐनमा व्यवस्था भएकोमा यसै ऐनबमोजिम हुनेछ। यस ऐनमा व्यवस्था नभएका विषयका हकमा प्रचलित कानून बमोजिम नगरकार्यपालिकाको निर्णय अनुसार हुनेछ।
४२. **नियम, निर्देशिका, कार्यविधि वा मापदण्ड बनाउने अधिकार:** यस ऐनको कार्यान्वयन गर्नको लागि नगरपालिकाले आवश्यक नियम, निर्देशिका, कार्यविधि वा मापदण्ड बनाई लागू गर्नसक्नेछ।
४३. **वाधा अडकाउ फुकाउने अधिकार:** यस ऐन कार्यान्वयन र व्याख्यामा कुनै दुविधा परेमा नगर कार्यपालिकाले वाधा अडकाउ फुकाउने गरी निर्णय गर्न सक्नेछ।

अनुसूची-१

(दफा ४ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

सेतो भुईमा राता अक्षरले अर्धवृत्तकार रूपमा देवचुली नगरपालिका लेखि तल्लो भागमा नगर प्रहरी लेखे र नगर प्रहरीको माथि गोलो भागमा कालो रंगको क्रस खुकुरी राखी रातो रंगमा क्रस खुकुरीको माथि चन्द्र र तल्लो भागमा सुर्य अंकित लोगो हुनेछ।

आज्ञाले

मुकुन्द शर्मा

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत